

La suerte de la fea. De Carmen Covito. Barcelona: Femenino Lumen, 1994. Traducció de Carmen Artal. (290 pàg.)

La suerte de la fea és la primera novel·la de Carmen Covito, una italiana nascuda a Nàpols el 1948. Actualment, viu i treballa a Milà, i ha col·laborat com a crítica literària i teatral en diversos diaris i revistes, així com en la traducció, juntament amb Aldo Busi, de la *Llettra escarlata*, de Nathaniel Hawthorne. Aquesta primera novel·la, segons ens informa l'editor, ha estat durant mesos en la llista de *best-sellers* italians.

Amb una ironia àgil i divertida, Covito teixeix al llarg de sis capítols la història de l'alliberació de Marilina, que tot i centrar-se en el terreny sexual, també comporta una voluntat de canvi a tots nivells. I, per tant, la força a redefinir les aliances d'un món fins aleshores eminentment femení: Olimpia, l'amiga de tota la vida, i la seva mare. D'aquesta manera, a mesura que Marilina aconsegueixi acceptar i expressar la seva personalitat, les relacions amb la seva mare canviaran. Als ulls de Marilina la seva mare és una figura gris, obsessionada per la neteja i amargada pel record d'un marit que l'abandonà fa anys. El símbol de la dona sotmesa al marit —fins i tot quan aquest no és present—; l'antítesi del que ella voldria ser. Però en prendre consciència de la seva pròpia persona, i de les seves necessitats —sexuals i socials— Marilina descobrirà una mare totalment diferent de la que coneixia, una mare que, tot i les seves extravagàncies, li és molt més pròxima del que es pensava; una dona que a les portes de la vellesa també és capaç de dur a terme la seva revolució personal. En oposició a aquesta relació hi ha Olimpia. Amigues des de l'Institut, Olimpia simbolitza allò que Marilina creu que voldria haver estat: la dona bonica, prima i seductora, amb una plaça fixa de professora d'Institut. Però, una vegada més, els canvis experimentats per Marilina li faran veure que la seva "amiga" és, en realitat, un ser infantil, amargat pel record d'un ex-marit perdut ja fa anys, i incapaç de mantenir cap mena de relació seriosa (de fet només surt amb jovenets que, indefectiblement, acaben marxant amb alguna noia de la seva edat).

En aquest sentit desmitificador, el nom de la protagonista sembla prou revelador. Marilina és una italianització de Marilyn, el sex-symbol americà de la joventut de la protagonista. D'aquesta manera, el seu nom, deformació del de l'actriu, és una imatge precisa de com es veu ella mateixa al principi de la novel·la, i per tant, de com la veuen els altres: l'anti-erotisme. Així, la seva transformació, des d'acceptar-se tal com és

(deixar de tractar inútilment d'emmotillar-se al que creu que agrada als homes i concentrar-se a divertir-se ella), fins a descobrir que pot ser una dona sumament atractiva, també comporta una transformació del nom. Marilina Labruna al final de la novel·la és *Merilin* La Bruna, un nom tremendament suggerent, com una nova versió mediterrània del mite de Hollywood.

La història que conté, encara que subvertits, ingredients propis de la novel·la romàntica (misteri, màgia, esperits, i final tràgic), s'estructura en sis capítols ordenats cronològicament. En cada un d'ells, hi ha diversos *flashback* que revelen aspectes del passat de la protagonista. Però poc a poc, aquests episodis passats són cada vegada més pròxims al present de la narració. De la mateixa manera, els personatges, que al principi Marilina mantenia absolutament desconnectats entre sí, poc a poc conflueixen en un mateix temps i espai, fins que, amb l'alliberació final, desapareixen —alguns definitivament— de la vida de Marilina.

L'oposició cultural nord-sud apareix de la mà de Marietto i del pare de Marilina, ambdós procedents de Catània; però també amb l'aparició de Karim, un jove argelí. Ells simbolitzen, a més de la pobresa obligada a emigarar, la ignorància i la superstició, la doble moral: els homes gaudeixen d'absoluta llibertat, en canvi les dones no. Però Covito no només ironitza sobre la seva terra natal, sinó també sobre els joves milanesos, fills de l'alta burgesia industrial, representats a la perfecció per Accardi i alguns dels seus amics. Servint-se del llenguatge, Carmen Covito aconsegueix que, amb el mateix horror que experimenta Marilina, nosaltres també ens adonem de les variants lèxiques d'alguns dels personatges: els insofribles diminutius de Pucci, l'ús del subjuntiu de Marietto, o els incessants anglicismes, o les paraules directament en anglès, a què Accardi sotmet l'italià de l'original, i que no són, en absolut, una exageració de la realitat del país.

La suerte de la fea és, doncs, una novel·la amena, divertida, i irònica, que fa un repàs a la realitat actual italiana, però que alhora ens permet de reflexionar sobre la condició de la dona en una societat que s'autoproclama igualitària.

Ariadna Esteva